

Mathias Skau

Skudenes

Mathias M. Skau var født 2. mai 1923, hans foreldre var Mathias og Anna Skau. Han vokste opp på Sørhåland og hadde mange søsken. Valget av yrke var sikkert ikke vanskelig, tidene var dårlige og han var sikkert interessert i å få seg et arbeid. Turen gikk nok til Søragadå og til handelsmann Herman Simonsen, som skaffet Mathias hyre.

Mathias mønstret på «Fernecastle» som messegutt i 1939. Det var en tankbåt som gikk i fart mellom den meksikanske gulf og andre karibiske oljehavner og Europa. Han fortsatte ombord etter at krigen i Europa var brutt ut. Han mønstret av 18.6.1940 og hadde en kort tid i land før han gikk ombord i neste båt.

Mathias hadde fått en del fartstid, han står oppført som messegutt, smører og motormann. Vi antar at han mønstret som smører på «Braga» den 28.6.1940. Det var en kjølebåt som gikk på Sør- Amerika og forskjellige havner i Nord-Amerika. Farten på Sør-Amerika var en trygg seilas så lenge Amerika var nøytral. Karibien var en friske og langs kysten av Brasil var seilasene lite utsatt for torpedering. Mathias ble stående ombord til 15.3.1941.

Mathias var ombord i tidsrommet 4.4.1941 til 8.10.1941. Under denne tiden var ikke skipet oppe i noen farlige situasjoner, de meldte seg først senere.

Mathias mønstret på «Bergensfjord» i Glasgow 11.10.1941. Den ble liggende på verksted i Glasgow for en del ominnredninger til troppettransporter. Mathias mønstret av 10.1.1942 og mønstret to dager senere på neste båt.

Mathias mønstret på «Evanger» 12.1.1942 i Glasgow. Han ble stående ombord til 5.2.1942, da han ble innlagt på sykehus, antageligvis i New York.

Han mønstret på «Emma Bakke» i New York 25.3.1942 som smører/motormann. «Emma Bakke» gikk i transatlantisk fart. Det var forholdsvis rolig i Nord-Atlanteren fordi de tyske ubåtene opererte på den amerikanske østkysten og i Karibien. Konvoiene behøvde ikke seile den lange og kalde omveien opp under Grønland, men gjorde den transatlantiske passasjen så kort som mulig ved å følge storsirkelen over havet.

En og annen gang ble konvoiene forstyrret av ubåter som var på vei mot USA. Men senkingsfrekvensen var liten. I den østlige delen av Nord-Atlanteren opererte tyske fly. De drev med daglig overvåking av den allierte skipsfarten og gikk til angrep når anledningen bød seg. Mathias fortsatte med «Emma Bakke» i samme fart til 13.10.1942, da han mønstret av i New York.

Mathias mønstret på i New York 19.10.1942 og vi antar

at de gikk på Karibien, som fremdeles var et stort fareområde. Mange allierte båter ble utsatt for torpederinger. Det ble ikke så mange turene med «Crawford Ellis» for Mathias, han gikk i land 25.1.1943 i New York.

Etter et kort opphold i land, mønstret Mathias som motormann på «Polarsol» 30.1.1943. «Polarsol» gikk i fart mellom Karibien og England. Vinteren i Nord-Atlanteren 1942/43 var den verste i manns minne. Gjennom en periode på 20 uker blåste det storm og kuling med grov sjø i hele 116 dager. I januar fulgte storm på storm i endeløs rekkefølge. Denne vinteren var «Polarsol» i konvoifart mellom Karibien og Storbritannia og Mathias hadde to turer på Nord-Atlanteren, før han ble sykeavmønstret, sannsynligvis i New York 20.3.1943.

Mathias gikk ut som motormann 19.5.1943. Skipet gikk i transatlantisk fart. Mars 1943 hadde vært krigens mørk-

DIREKTORATET FOR SJØMENN

Københavngt. 10

BOKS 8105 - OSLO DEP., OSLO 1

Telefon 33 30 90 og 41 00 90

Herr Anders M. M. Skau,
Marstrander Skipsservice A/S,
Munkedamsveien 53 b,
Oslo 2.

x Fødselsnr. SKAU, Anders Mathias M. f. 2/5-23

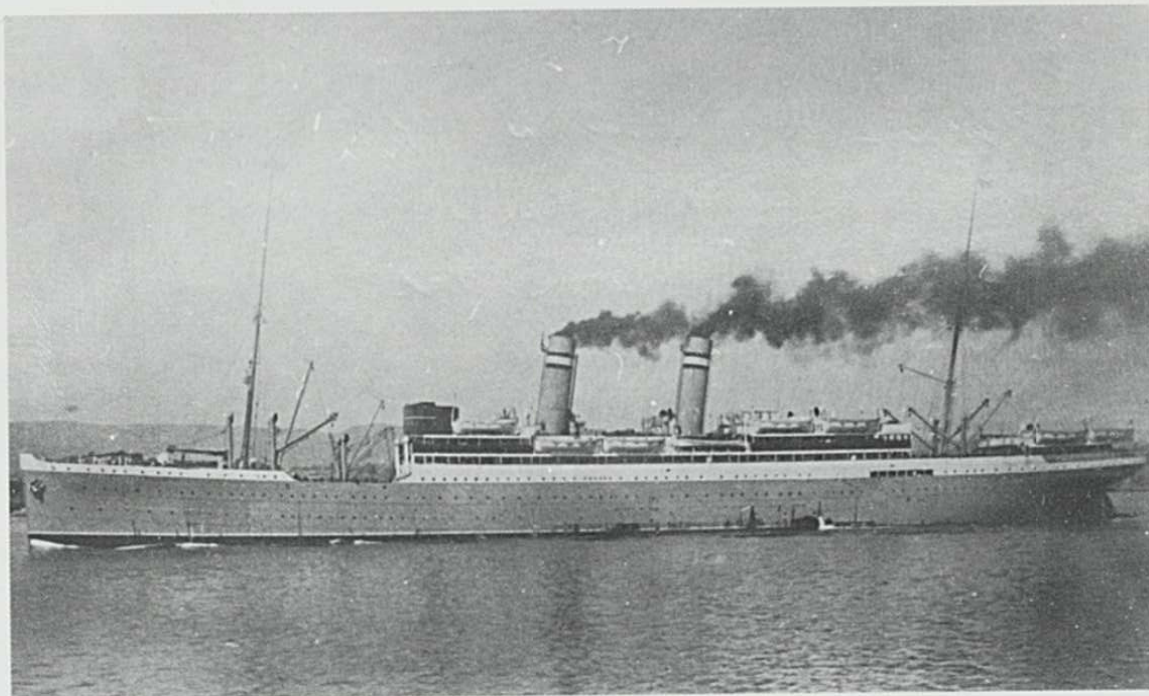
I henhold til Deres anmodning meddeles at De/ovennevnte ifølge våre registre har gjort tjeneste på følgende skip:

	<u>dåm.</u>	<u>avm.</u>
"FERNCastle" ombord pr.	9/4-40	18/6-40
"BRAGA"	28/6-40	15/3-41 ✓
"BRAGA ZA"	4/4-41	3/10-41 ✓
"BERGENSFJORD"	11/10-41	10/1-42 ✓
"EVANGER"	12/1-42	5/2-42
Innlagt på hospital.		
"EMMA BAKKE"	25/3-42	13/10-42 ✓
"CRAWFORD ELLIS"	19/10-42	25/1-43 ✓
"POLARSOL"	30/1-43	20/3-43 syk ✓
"EUROPE"	19/5-43	7/9-43 syk ✓
"SUDERHOLM"	26/10-43	29/4-44 (Syk) ✓
"LISS"	27/5-44	23/7-45
25/7-45 London pool.		
24/8-45 London pool.		
"CAL. EXPRESS"	12/9-45	28/8-46

Stillingens art: messegutt/smører/motormann.

Oslo, den 3. november 1971.

C. Johansen
C. Johansen
e.f.

este i Nord Atlanteren. Nesten 100 handelsskip var gått tapt i en forholdsvis konsentrert periode. Fra tysk side stakk mengder av nye og nyoverholte ubåter til sjøs med nye instrumenter og bedre torpedoer. Aksjonsradiusen og farten var øket. Nye unge ubåtsjefer var blitt grundig instruert i taktikk og de eldres erfaringer. Så tyskerne gjorde alvor av å ta knekken på de allierte konvoiene (NF II, s. 243). M/T «Europe» fortsatte i fart på Nord-Atlanteren og vi antar at han var ombord to turer før Mathias igjen ble syke-avmønstret i England 7.9.1943.

Mathias tok seg hyre som motormann 26.10.1943 på «Suderholm». Skipet gikk i konvoifart på Nord-Atlanteren og en tur i Middelhavet før Mathias igjen ble syke-avmønstret i Algerie 29.4.1944.

Mathias mønstret på «Liss» 27.5.1944 som motormann, antagelig i Algerie. Nå sto Mathias foran spennende opplevelser etter bare tre dager ombord. Vi skal her vise til boken om Nortraships flåte (bd. II, ss. 329-330): «Det siste konvoislag av denne art fant sted den 30. mai ved Cape Bengut der to konvoier med tilsammen nærmere 150 skip seilte i nærheten av hverandre. Tre norske skip, «Liss», «Marathon» og «President de Vogue», var tilsluttet konvoi

KMS 51, som ble flyenes hovedmål. Rapporten fra «President de Vogue» lyder: «... Den 30. mai 1944 klokken 2320, da vi var i omtrentlig posisjon 3703 N 0341 O fikk vi flyalarm fra commodoreskipet. Vi var nr. 103 i konvoien. Flyene ankom 10 minutter senere, men var utenfor synsvidde. Vi kunne høre duren av flyene, som slapp ned lysbomber og høyeksplosive bomber. Et skip på babord side av konvoien, skip nr. 14, ble truffet og sank. Vårt kanonmannskap og brannmannskap var straks på plass. Åtte mann av skipets besetning var med å bemanne skytset. Der ble åpnet ild mot noen av lysbombene som kom for nær skipet. Samtidig ble fem røkflåter avbrent etter ordre fra Commodore om å røklegge konvoien. Flyene holdt seg stadig på babord side av konvoien, og tross klart vær var det umulig å se dem. Alt foregikk med ro og orden ombord, og alt materiell virket tilfredsstillende. Klokken 0130 ble alarmen avblåst ...»

Mathias fortsatte i Middelhavet ombord i «Liss» til de gikk til London hvor han mønstret av 23.7.1945 og meldte seg på London pool 25.7.1945. Da var krigen i Norge over, han fortsatte å seile og mønstret 12.9.1945 på «California Express» og ble ombord til 28.8.1946.